

Pėdsekių įgimtų savybių bandymai

§1

Pėdsekių bandymuose gali dalyvauti Hanoverio ir Bavarijos kalnų pėdsekiai bei Alpių taksiniai skalikai, ne jaunesni kaip 9 mėn. ir ne vyresni kaip 36 mėn. amžiaus.

§2

Šunys bandomi individualiai, pagal ištrauktų numerių eilę. Vieno šuns darbas gali trukti iki 45 min.

§3

Bandymai rengiami nesant sniegui. Šunų darbą vertina 1-3 asmenų komisija.

§4

Komisija, atsižvelgdama į atskirų darbo elementų įvertinimą ir surinktą balų sumą, gali šunų darbą vertinti I, II, III laipsnio diplomais.

§5

Prieš bandymų pradžią bandoma, kaip šunys reaguoją į šūvius. Bijantys šūvių šunys bandymuose negali dalyvauti.

Vertinimo paaiškinimai ir nurodymai

1. Dirbtinio pėdsako parengimas

Darant dirbtinį pėdsaką naudojamos briedžio, tauriojo elnio, danieliaus arba šerno kanopos. Pėdsakas klojamas specialiais batais, kuriuose įmontuotos minėtų žvėrių kanopos. Kanopos neturi būti senesnės kaip 3 dienų. Su tomis pačiomis kanopomis galima kloti ne daugiau kaip 3 pėdsakus. Padėjėjas klojantis pėdsakus, šuniui turi būti nepažįstamas.

Dirbtinių pėdsakų ilgis yra apie 600 metrų. Jis prasideda įbesta į žemę nulaužta šakele – „pašovimo vieta“. Dirbtiniai pėdsakai turi turėti 2 bukus kampus. Jų gale paguldomas žvėris arba jo kailis, su kurio kanopomis ir buvo padarytas pėdsakas. Likus iki žvėries 50-60 metrų, šakele pažymimas žvėries guolis, nuo kurio šuo leidžiamas laisvai ieškoti. Laikas nuo pėdsakų padarymo iki bandymų pradžios – 3-5 valandos. Dirbtiniai pėdsakai žymimi dažais arba popieriaus lapeliais ant medžių. Šie ženklai turi būti matomi tik atsigręžus atgal.

Atstumas tarp atskirų pėdsakų turi būti ne mažesnis kaip 150 metrų. Šuns vedlys neturi žinoti jam skirtų dirbtinių pėdsakų.

2. Darbas su pavadžiu sekant dirbtiniu žvėries pėdsaku

Vienas iš teisėjų slepiasi pėdsakų gale, kad galėtų vertinti, kaip šuo elgiasi prie žvėries. Kiti du teisėjai kartu su šuns vedliu eina prie pašovimo vietos, paženklintos šakele. Atvestas į pašovimo vietą šuo turi ją paženklinti. Po vedlio komandos turi ramiai sekti dirbtinių pėdsakų „apatine uosle“ (su ilgu pavadžiu, ne trumpesniu kaip 8 metrai) iki pat galo. Šuo turi sekti pėdsaku ir surasti visus jo kampus. Šuns betikslis sukinėjimasis ant pėdsakų yra klaida. Kitus pėdsakus, kertančius dirbtinį pėdsaką, šuo gali paženklinti. Jei šuo žengia jais kelis žingsnius ir po to pats pasitaiso, nelaikoma klaida. Šuns darbas truputį (iki 0,5 m) atitolus nuo pėdsako, pučiant šoniam vėjui ir nedidelių kampų kirtimas nėra klaidos. Atitolus šuniui nuo pėdsakų tiek, jog, teisėjų nuomone, jis negali pats ištaisyti klaidos, galimas pakartotinis šuns užvedimas ant pėdsakų padedant teisėjams. Leistini 3 užvedimai. Kiekvienas naujas šuns užvedimas mažina įvertinimą vienu balu. Šuns vedliui draudžiama atsigrežti atgal ir žiūrėti į ženklus, pažyminčius dirbtinį pėdsaką. Kiekvienas grįžtelėjimas mažina įvertinimą vienu balu.

3. Šuns elgesys prie nukauto žvėries

Šį elementą vertina teisėjas, pasislėpęs pėdsakų gale. Likus iki pėdsakų galo 50-60 metrų, šuo paleidžiamas nuo pavadžio, kad galėtų laisvai ir savarankiškai pribėgti prie žvėries. Teisėjai, vertinantys šuns darbą sekant dirbtiniu pėdsaku, lieka prie „žvėries guolio“. Šuo neturėtų bandyti draskyti žvėrį. Žaizdos laižymas leistinas. Jauni ir temperamentingi šunys gali pradėti žvėrį kandžioti. Teisėjai turi skirti, ar šuo kanda žvėrį iš azarto, ar bando jį draskyti. Šunys, kurie drasko žvėrį ar bando jį užkasti, diskvalifikuojami. Jei šuo neprileidžia svetimų žmonių prie žvėries, laikoma privalumu. Šunys, kurie trumpai apuostę žvėrį, toliau juo nesidomi, negali gauti didesnio įvertinimo kaip 1 balas.

4. Paklusnumas

Vertinama, kaip šuo vykdo vedlio komandas, duotas balsu ar gestu. Laisvai paleistas šuo po komandos turi grįžti pas vedlį ir leistis, kad jam užsegtų antkaklį. Pageidautina, kad tai atliekant šuo atsitūptų. Šunys, neleidžiantys užsegti antkaklį arba sprunkantys nuo vedlio, vertinami prastai – 0 balų. Nuvijęs žvėrį šuo turi grįžti pas vedlį per 10 min.

5. Ėjimas su pavadžiu prie kojos

Šuo privalo su laisvu (neįtemptu) pavadžiu eiti greta arba už vedlio, kuris apeina medžius iš kairės ir dešinės nutolusius 20-30 cm. Teisėjų stebimas šuns vedlys privalo atlikti 2 aštrius kampus į kairę ir dešinę, du kartus sustoti, pakeisti ėjimo tempą ir kryptį 180°. Šuo turi atlikti visus manevrus kartu su šeimininku.

Pėdsekių įgimtų savybių bandymų vertinimas

		Koeficientas	Limitai		
			Balų suma		
			80	70	60
			Diplomas		
			I ^o	II ^o	III ^o
			Vertinimas		
1.	Darbas su pavadžiu dirbtiniu žvėries pėdsaku	10	3	2	2
2.	Elgesys prie nukauto žvėries	7	3	2	2
3.	Paklusnumas:				
	• komandų vykdymas	4	3	2	-
	• ėjimas su pavadžių prie kojos	4	3	2	-
Iš viso:		25			

Didžiausias balų skaičius: 25 X 4 =100

**PĒDSEKIŪ ĪGIMTŪ SAVYBIŪ BANDYMU
VERTINIMO KORTELĒ**

(šuns vardas)-----
(savininko vardas, pavardē)-----
(šuns veislē)-----
(rengimo data)-----
(vedlio vardas, pavardē)-----
(registrācijas Nr.)-----
(atsiradimo data)

Eil. Nr.	Darbo elementai	Koeficients	Vertinimas	Viso balu
1	Darbas su pavadziu dirbtiniu žvėries pėdsaku	10		
2	Elgesys prie nukauto žvėries	7		
3	Paklusnumas:			
	• komandu vykdomas	4		
	• ējimas su pavadziu prie kojios	4		
Viso surinkta balu:				

Balu skaičius -----

Suteiktas ----- diplomas

Komisijos nariai:

(vardas, pavardē, parašas)

